

Liječenje kroničnog hepatitisa C u hrvatskih ratnih veterana: iskustva iz Hrvatskog referentnog centra za viralni hepatitis

Neven Papić, Snježana Židovec Lepej, Ivan Kurelac, Vjeran Čajić, Jelena Budimir, Davorka Dušek, Adriana Vince

Cilj Ispitati rizične čimbenike, komorbiditet, težinu bolesti jetra, tijekom liječenja, i ishode u hrvatskih ratnih veterana s kroničnim hepatitisom C, posebice onih koji pate od posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP).

Postupci Prikupili smo medicinske zapise 170 odraslih muškaraca kojima je dijagnosticiran kronični hepatitis C i koji su započeli liječenje s kombinacijom pegiliranog interferona alfa i ribavirina između siječnja 2003. i lipnja 2009. u Hrvatskom referentnom centru za viralni hepatitis.

Rezultati Srednja dob sudionika bila je 43 ± 9 godina. Od 170 sudionika, 37 su bili ratni veterani (22%). Glavni rizični faktor u veterana bile su operacije s transfuzijom (46% vs 5% u ne-veterana; $P < 0,001$) a u ne-veterana intravenozna uporaba droge (42,1% vs 13%; $P < 0,001$). Srednje trajanje bolesti bilo je dulje u veterana ($14,5 \pm 3,4$ vs $12,2 \pm 7,2$ godina; $P = 0,020$). Postotak sudionika koji su imali PTSP kao komorbiditet u cijeloj skupini bio je 11% (18/170) a u skupini veterana 49% (18/37). Prevalencija trajnog virološkog odgovora u sudionika s PTSP-om bila je 50% a u sudionika bez PTSP-a 56%. Smanjenje doze lijekova u sudionika s PTSP-om (33%) bilo je veće nego u sudionika koji nemaju PTSP (12%; $P = 0,030$).

Zaključak Hrvatski ratni veterani su skupina s visokim rizikom obolijevanja od kroničnog hepatitisa C jer su mnogi od njih ranjeni za vrijeme Hrvatskog domovinskog rata. Mišljenje da je PTSD kontraindikacija za liječenje interferonom nije opravdano. Sudionici s PTSD-om liječeni interferonom imali su jednaku vjerojatnost da će razviti trajni virološki odgovor kao i sudionici bez PTSD-a.